

„Edinost“

znanja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino se plačevati naprej. Na na-
ročje brez priložene naročnine se ne upra-
va ne bomo.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
srežene številke po 6 stotink (3 svč.);
liven T ta pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglašaj

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglašaji itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje spre-
jema upravljalstvo. Naročnino in oglašje
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Nemci in Madjari.

Zbornica v metropoli one druge polovice je
včeraj nadaljevala proračunsko razpravo, ali
ogrski korepondenčni bitni nam ne poroča o
nikakih posebnih prigodkih. Zanimivi pa sti
bili dve interpelaciji: Prvo je utemeljeval
poslanec Szboray in je pripovedoval, da je
banka za industrijo in trgovino ataknila 17
in pol milijonov v romunske petrolejske vrele,
a je vsejedno uživala olajšave od strani dr-
žave, ki so jej bile zagotovljene le v ta na-
men, da bo povpeševala domačo, ogrsko in-
dustrijo. Teh takej romunskega podjetja pa
banka ni mogla placirati in je radi tega zašla
v neugodne razmere. Interpelant je očital
tudi, da se radi tega glavarij banke, med
temi grof Stefan Tisza, odložili svoja mesta
v banki. Grof Tisza je skočil po konci in je
protestiral proti takemu sumničanju, ali iz-
java, ki jo je dal, vzbujala mnenje, da inter-
pelant ni bil povsem na krivi poti. Tisza je
menil, da njemu, ko je odstopil, ni bilo nič
znano, da je banka v neugodnem položaju.
Torej njemu le ni bilo nič znano! O tej
izjavi ni možno reči, da bi bila preveč do-
ločna. Stvar utegne vendar le nekoliko
šepati.

Druga interpelacija, katero je stavil po-
slanec Nassy, pa nam je prisilila v pero ta-le raz-
motrivanja, ker prica, kako neizprosno do-
sledni so Madjari v trebljenju madjarskega
javnega življenja od vsega, kar ni madjarsko.
Interpelant je namreč vprašal ministra za
nauk, da-li je voljan ukreniti potrebno, da se
že v prihodnjem letu odpravi nemški jezik
iz vseh elementarnih šol glavnega mesta?

Ta interpelacija je v visoki meri zani-
miva tudi za nas Avstrijce in je dobrodošel
prispevek k poglavju o razmerju med obema
polovicama monarhije. V luči te interpelacije
se nam zveza tiste ci-devant drž. stranke nem-
ških liberalcev z Madjari kaže v tem odurnejši
luči. Če se kdo vože s kom v zatiranje dru-
gih, a ima o tem interes svojega lastnega na-
roda pred očmi, je to in ostane krivica na vsaki
način; ali ljubezen do lastnega naroda je
vendar etičen moment, ki tudi krivico kaže
v nekoliko milejši luči, je moment, ki sicer ne
opravičuje krivice, ali vendar ne
izzivlje toli stroge obsodbe. Interpelacija po-
slanca Nassyja v ogrski zbornici pa nam daje
pouk, da vezanju naših Nemcev z Madjari
popolnoma nedostaja tega etičnega momenta.

Pred vsem treba imeti pred očmi, da ta in-
terpelacija ni posamičen, sporadičen pojav
madjarskega šovinizma, ampak da je člen v
dolgi verigi, da je le nadaljna postaja na poti
sistematičnega, proračunjenega postopanja,
kateremu je na čelu oficijelna Madjarija z vsem
državnim aparatom! Suhi pouk, ki si ga mo-
remo konstruirati iz večkrat omenjene inter-
pelacije, je ta: Madjari so zvezani z Nemci
v Avstriji za zatiranje Slovanov v obeh po-
lovicah monarhije; Madjari radi vsprejem-
ljejo pomoč Memcev, da tem laglje vzdržu-
jejo svojo hegemonijo nad drugimi narod-
nostmi v oni drugi polovici države; Madjari
se kažejo tudi hvaležne in radi podpirajo
Nemce, da morejo v tej polovici vzdrževati
hegemonijo nad Slovani, ali — tu prihaja
glavni »ali«, dejstvo, ki smo je hoteli pov-
dariti: na svoji zemlji, v oni drugi
polovici ne poznajo Madjari
nobene zveze z Nemci! V svoji
polovici ne dajejo pardona tudi
Nemcem!! Naši Nemci vidijo to in vedo
to in — molče! K večjemu da se tu pa tam
kakov Vsenemec ali kaka vsenemška novina
drzne do kakega platoničnega, pisanega ali
govorjenega protesta, ki pa vsikdar ostaja
brez dejanj. Na kratko: naši Nemci pušajo
preganjati svoj jezik na Ogrskem, da le uži-
vajo pomoč Madjarov. To se pravi pa, da
jih o sklepanju zveze z Madjari niso vodili
etični motivi, da jih ni zavela ljubezen do
svojega jezika, ampak gospodstvaželjnost, po-
zrešnost. S tem dejstvom pred očmi umejemo
laglje, kako je moglo priti, da je naša polovica
zašla v tako zavisnost od Madjarov, politično
in gospodarsko. V naši polovici so odločali
dosedaj Nemci. Če pa v namen, da živajo
madjarsko podporo, žrtvujejo nacionalne in-
tere svojih soptemenjakov na Ogrskem, če v
ta namen pušajo svojo lastno kri goniti v
mesnico in nimajo besede protesta, ko mad-
jarsko kladivo pada po njihovem jeziku: s
koliko laglje — vestjo žrtvujejo še le gospo-
darske interese te polovice! Saj rane se se-
čejo s tem le — narodom! Ne le, da Nemcev
ne boli, marveč jim je še v prilog, ker gospo-
darski oslavljeni je tem lažje dušiti tudi po-
litično in nacionalno!

Madjari in naši Nemci so zavezniki.
Grda, krivična, je ta zveza, ker je sklenjena
v nasilne svrhe. Ne morejo nam biti simpa-
tični ni jedni ni drugi. Ali če bi že morali
primerjati, izjaviti bi morali, da se nam Ma-

djari vidijo v boljši luči. Oni vsaj so krivič-
niki in nasilniki svojemu plemenu v prilog,
dočim naši Nemci izdajajo celo en odlomek
svojih rojakov, da le morejo tu kakor
stranka, kakor eamorra gospodo-
vati, politično zatirati in druge izmозgovati
gospodarski!

Politični pregled.

V Trstu, 6. feb. 1902.

Iz proračunskega odseka. Včeraj
je proračunski odsek nadaljeval razpravo o
proračunu ministerstva za nauk in bogočastje,
naslov »srednje šole«, in se je s tem preril
do dveh točk, ki segati nam Slovincem
oziroma Hrvatom do živega. Prišlo je torej,
na kar so nas nemška in italijanska glasila
pripravljala že vse te dni: Nemci so se so-
glasno izjavljali za grof Stürgkhovo resolucijo
za odpravo slovenskih vsoprednic v Celju, a
sladki Rizzi je utemeljeval svojo resolucijo
za premeščenje hrvatskega gimnazija iz Pazina
in je o tem kar z »brentačem« preival svoj laški
»sdegno«, kakor nam zatrja »Piccolo«. Do
glasovanja ni prišlo včeraj. Omenjamo pa
mimogredč, da nemški listi smatrajo za go-
tovo stvar, da točka »Celje« pade (ker so
gotovi, da toliko krščanski socialisti, kolikor
nemški konservativci potegnejo z liberalci),
dočim nas glede točke »Pazin« pušajo bolj
v nejasnem. Do glasovanja je brzkone prišlo,
ali pride danes. Če nam pravočasno pride
kako sporočilo, je čitatelji najdejo med br-
zobjavnimi vestmi. Danes utegne biti torej
velekritičen dan — ako vzamemo v poštev
izjavo slovenskega člena proračunskega od-
seka, ki jo navajamo nižje doli, in pa komu-
niké, v katerem izjavljajo vsi jugoslovanski
poslanci, da so povsem zlojni glede točke
»Celje«, ter slednjič izjavo obeh čeških go-
vornikov, da Čehi bodo podpirali Slovence
—, kritičen dan prve vrste za nas Slovence,
a kritičen tudi za vse položene.

Evo poročila o včerajšnji seji proračun-
skega odseka:

Posl. Hofmann pl. Wellenhof je
izjavil v imenu svoje stranke, da ista zavze-
a najodločnejše stališče proti slovenskemu gim-
naziju v Celju, ker da se je ta gimnazij
zasnoval proti volji večine prebivalstva šta-
jerskega in proti volji mestnega zastopa celj-
skega samega, in ker da se je dal Slovincem

le kakor politična koncesija. Nemci da se ne
bodo protivili onim zahtevam Slovincem, ki
temeljijo na pravi kulturni potrebi; tu pa
da ne gre za tako potrebo, temveč za sla-
vizacijo Nemcev. Ako je Slovincem
res le radi stvari, potem naj sledijo po poti,
katero jim je označil poročevalec v svojih
resolucijah. Govornikova stranka bo glasovala
za resolucijski predlog poročevalca, grofa
Stürgkha, ter pričakuje od vlade, da bo upo-
števala stališče, na katerem stoji o tem vpra-
šanju večina proračunskega odseka in ve-
čina v zbornici, ter da se bo po tem tudi
ravnila.

Posl. Robič je izjavjal, da se hoče s
to resolucijo čisto kulturno in pedagogično
vprašanje napihiti v politično vprašanje.
Slovenski gimnazijalni razredi v Celju so
dokazali, da imajo ekzistenčne pogoje, ker
kljub slabim razmeram število učencev na-
rašča vedno bolj. To je naravnost smešno in
malenkostno in se da razlagati samo iz poli-
tičnega in narodnega sovražstva in nestrpnosti,
ako se čisto kulturno vprašanje smatra mo-
tenjem nemškega posestnega stanja, in ako
se hoče Slovence dovesti do tega, da se od-
rečejo utrakvističnim gimnazijskim razredom
v Celju in da privole, da se ti razredi pre-
stavijo v Maribor, kjer obstoje že utrakvi-
stične paralele. Govornik je naprosil nauč-
nega ministra, naj odgovori jasno in točno,
kako stališče da zavzema vlada v tem vpra-
šanju? in je govornik povdarjal, da je
»hranjenje in ukrepljenje slo-
venskega naroda v njega kul-
turelnem in gospodarskem raz-
voju eminentne koristi za Av-
strijo.

Posl. Kaiser se je izjavil proti usta-
novljanju kakoršnihkoli nenemških visokih
šol, ker je to proti interesu neobhodno po-
trebnega nemškega državnega jezika in je
menil, da bi se moralo zahtevati vsaj to, da
bi se dijaki vseh nenemških srednjih in vi-
sokih šol popolnoma izobrazili v nemškem
jeziku ter da ne bi se škodovalo gojenju
nemške narodne zavesti.

Posl. baron d'Elvert se je v tem
spornem srednješolskem vprašanju pridružil
izvajanjem predgovornika posl. Hofmann pl.
Wellenhofa in resoluciji poročevalca posl.
grofa Stürgkha, ker da v tem vprašanju
vlada popolno soglasje med
vsem nemškimi strankami.

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski pisatelj Avgust Šenoa, prevel M. C. t. b.

II.

Žena je spustila omot v krilo ter je
začela, pokrivši si obraz z rokama, bitko
jokati. Dobrič je nekako odleglo, ker to
so bile gotovo prve solze, ki jih je videl v
očeh svoje žene, a solze so — vsaj večinoma
— znaki kesanja, čutenja. Laeko je pristopil
k svoji ženi, jo prijel nežno za roko ter jej
govoril blagim glasom:

»Klara! Žena moja! Ne joči! Umiri se!
Meni je ljubo, da si mi toli odkrito govorila,
da si se mi zaupala tudi nevprišana. Dovolj
tudi meni, da govorim odkrito, kakor se
spodobi možu. Spominjaš se menda najinega
prvega dogovora, ko sva se v šumi zaročila.
Obljubil sem bil, da ti nikakor nočem ve-
zati volje, da boš gospodarica v hiši. Ali ni
tako? Sem te-li kedaj vpraševal, kaj delaš,
česa zahtevaš, ali nisem marveč gledal ne-
vprašan, da ti izpolnim vsako željo? Priznaj,
da sem se pošteno držal najinega dogo-
vora!«

»Si, si!« je jecljala Klara.

»Jaz hočem tudi nadalje tako, a to ti

bodi dokazom o moji ljubezni, katero bi
morda drugi ljudje krstili s slabostjo. No, ko
si sama potrkala na moja vrata, ko si ti je
pripetil toli nemil slučaj, ki ti je odtegnil
toli zaželjeno udobnost, mislim, da sem za-
služil vsaj toliko pravice, da ti rečem ne-
koliko prijateljskih besed — — —.

»Govori, govori, Ladislave!«

»Pot, po kateri si hodila, mi ne ugaja.
Ti moreš srečno, udobno živeti, moreš ustre-
zati željam svojega sreca. Ti loš v naši družbi
vsikdar stala na mestu, ki pristojajo odlični
dami. Mi smo ugledni, premožni, ali nismo
milijonarji. Zato bi želje tvojega sreca morale
imeti mejo, a ta se imenuje razum, pa še
svetejo mejo — ljubezen za očeta, za moža.
Samo to te more obvarovati od stranskih
poti, na katere si že zašla. Veruj, kdor je
enkrat krivo korakal, a se že po prvem ko-
rabu ni povrnil na pravo pot, ta je zgubljen,
na večno zgubljen. Strasti so nerazdružljive
sestre: čim si se posestrila z eno, zalote te
tudi druge v svoj pogubni krog. Uvažuj, da
si že s tem, da si v malo urah lahkomišljeno
izgubila 8000 gld., užalila ugled svojega,
mojega imena. Moj poklic je javen, jaz se
kažem v javnosti. Se svojo strastjo za karte
škodiš meni, ker mi bodo moji neprijatelji
predbacivali lahkomišljenost, a lahkoumen

človek ni za javnega funkcionarja, ni za po-
litika. Uvažuj dalje! Tvoj oče je vreden, če-
stit človek, izvrsten gospodar, ki ima le en
sam pogršek, da je nasproti tebi preslabo-
ten, da bi tebi vse, pa tudi sebe žrtvoval —
na kratko: da te je kriv vzgojil. Ti si ga
sedaj na pol upropastila. Zbog tvoje potrat-
nosti ušlo mu je iz roke pol krasnega imetja,
njegovo gospodarstvo gre na manje, a pošteni
siarček, ki bi ob kraju svojega življenja mo-
ral živeti v miru, moral se bo mučiti in po-
titi in s to muko in tem znojem prikrajša
svoje življenje. A kakor propade on, propa-
dem jaz, moje imetje, moje ime, moj ugled,
moja moč, moja sreča. Premisli to, Klara!
V tebi je dobro sree, ali pleva muhavosti in
lahkomišljenosti ti je je pokrilo. Klara! Klara!
Še enkrat ti pravim, ena strast je sestra
drugi. Ko človeška kri izkipi v bujjo, podira
vse meje, vse zakone! Ti si žena, živa, ognjena
žena. Zapomni si to! Ti ne poznaš vrline
tega življenja, ti ne veš, kako se treba ču-
vati. Lahkomišljenosti se zdi vse nedolžno,
lahkomišljenost pade tudi kakor žrtev naj-
večega greha, lahkomišljenost pogazi tudi
zvestobo.

»Ladislave«, je zaklicala Klara, planivši
v vis in pogledavši moža jeznim očesom, ali
za trenotek se je stesnila in se spustila zopet

na stolico. »Da«, je rekla diha je težko, »vem,
vidim, čutim, grešnica sem, velika grešnica.
Zlo sem storila, užalila tebe, užalila očeta. Ali
zakaj si tak?«

»Kako, Klara?«

»Kje je moč? Kje gospodar?«

»Mož? Gospodar? A najin dogovor, na
kateri si se zaročila?«

»Res je. B. l. je neumen dogovor.«

»A zakaj si taka, Klara?«

»Zakaj? Ne vprašuj mene?«

»Koga pa?«

»Moje nesrečno kri, moje nestalno sree.
Ne vem, kaj mi je, ali sedaj pa sedaj me
spopada omotica, gorim, poletela bi, ne vem,
kam, kam. Zalotuje me neko hrepenenje, ne-
česa mi manjka, a tedaj, tedaj ni pameti, ni
mere. Mečem se v svet, letim za njegovimi
neumnostmi. Vidiš, taka sem ti. Meni manjka
nečesa. Ali Ladislave, če sem zlo storila, ako
sem grešila, ni lepo, da si rekel tisto zadnjo
besedo, ki me peče v dušo kakor žr-
javica.«

Ladislav je izdihnil in pripomnil blago:
»Moral sem ti reči vse, ker sama ne bi
se bila zavela, a najlaglje je grešiti nehoté.
Idi, duša, v svojo sobo, razmišljaj vse, kar
sem ti rekel, morda najdeš tolažbo.«

(Pride še.)

Posl. Herold (Čeh) je svaril pred vsprejemom resolucije glede celjskega gimnazija, ker z odpravo celjskih utrakvističnih paralelek ne bismo žalili slovenskega naroda, temveč bi ga tudi vedoma oškodovali, vsled česar bi morali Slovenci, kakor se je izjavil posl. Robič, poseči po najskrajnejih sredstvih. Čehi pa bodo Slovence najodločneje podpirali v njih akciji.

Naučni minister pl. Hartel je obširno govoril o srednješolskih razmerah ter je našteval vse, kar se je odredilo, da se odpomore pomanjkanju učiteljskih moči. Kar se tiče pomanjkanja slovanskih učnih moči, odredila se je cela vrsta olajšav, da se kandidatom, ki so na zagrebski univerzi dovršili svoje studije, omogoči prestop v službo v totransko državno polovico. Kar se tiče absolventov zagrebske juridične fakultete, se bodo istim tudi v totranski državni polovici pripoznavale skušnje, ako položijo dopolnilno skušnjo o onih predmetih, ki se na zagrebski univerzi ne poučujejo. Kar se tiče poročevalčeve resolucije o celjskem gimnaziju, rekel je minister, da v imenu vlade ne more še podati določne izjave; ne obotavlja se pa pripoznati, da bo vladi — za slučaj, da se resolucija vsprejme — dolžnost, da bo to vprašanje uvaževala s strogo stvarnega stališča.

V narodnih vprašanjih bo vlada stala na popolnoma nevtralnem stališču in je izključeno, da bi se dala uplivati po strankarsko-političnih predsodkih. Kljub temu, da je posl. Robič tako oestro prijelam Stürgkhovo resolucijo, se je ministru vsledeno dozdevalo, da ista kaže precejšnje, dosedaj ne neobstoječe odjenjevanje, ker pripoznava kulturne potrebe slovenskega prebivalstva. Poročevalčeva resolucija glede poljskega gimnazija v Tešinu in češkega v Frideku ne more minister nego pozdraviti. Na poddržavljenju obeh teh dveh gimnazij bo mislila vlada še le potem, ko se popolnoma razvija.

Koje še posl. Foit podpiral zahtevo Slovencev, oglašil se je za bosedo posl. dr. Rizzi. Glede hrvatskega gimnazija v Pazinu, rekel je dr. Rizzi, da se ni isti ustanovil po tehtnem studiranju kulturnih potreb, temveč se je tu šolsko vprašanje zmešalo s političnim vprašanjem. Govornik je sicer priznal istrskim Hrvatom kulturno potrebo za ustanovitev gimnazija; da se je pa ta gimnazij ustanovil v Pazinu, pomenja to naskok Hrvatov na to laško(?) mesto. Začetkoma niti Hrvatje niso mislili na to mesto; čisto kulturno vprašanje pa se je pozneje prelevilo v narodno politično in je zadobilo agresivno tendenco. Italijanom se je s tem napravila krivica, katero treba popraviti. Govornik je stavil resolucijo, ki pozivlja vlado, naj hrvatski gimnazij v Pazinu premesti v kako drugo istrsko mesto, kije po večini slovansko. Nadalje je stavil resolucije glede ustanovitve laških paralelek na državnih gimnazijah v Pulji in Gorici ter glede ustanovitve državne laške realke v Trstu. Govorila sta potem še posl. Pergelt in Kramar, na kar se je seja zaključila. (Tu vidimo: čim bolj bi hoteli Slovanom nalagati post, tem lažnejši postajajo sami!)

Italijanska resolucija radi hrvatskega gimnazija v Pazinu. Kakor je razvidno iz poročila o večerajšnji seji proračunskega odbora v parlamentu na Dunaju, je poslanec Rizzi večeraj utemeljeval svojo že davno napovedano resolucijo za odpravo hrvatskega gimnazija iz Pazina. Godilo se mu je pa pri tem, kakor se godi vsakomur, ki brani slabo stvar. Najboljši odvetnik ne more dobro braniti slabe stvari. More sicer podajati lepe izglede svoje retorike, more spuščati govorniške rakete; ali argumentov, veljavnih, neoporečnih argumentov, teh nima! Nismo pa hoteli reči, da si je tudi gospod »dauphin« oligarhije istrske zagotovil večeraj ime briljantnega govornika. Povedal, oziroma pogrel je, kar smo že stokrat čitali v »Piccolo«. In to je — to nam gotovo prizna, kdor ima le količkaj poštenja, resnosti in dobrega ukusa — prokleto malo! Saj vemo, kako »Piccolo« prihaja do svojih argumentov tudi proti najlegitimnejim aspiracijam Hrvatov in Slovencev. Spušča se v drzen vzlet — pa je. Spušča se v drzen vzlet nad resnico, da more z višine doli resnice — kazati figo. Tu se tajé najnotoričnejša dejstva, ako so Slo-

vanom v prilog, ali pa se celo z nasiljem pretvarjajo v nasprotno. Tu gredo roka v roko: zavijanje, potajevanje in sofistika z direktno nerresnico. Na tej višini se »Piccolo« in družba redno gibljejo proti nam. Na tej višini je ostal večeraj tudi dr. Rizzi. Više ni mogel. Ni moglo biti torej drugače, nego, da revščina njegove obrambe je stala »vredno« ob strani ničvrednosti stvari, katero je branil.

Že v prvem zaletu svojem je skočil na posodo k prvemu govorniku posl. Hofmanu, ki je rekel, da z gimnazijem v Celju ni bilo ustrezno resnični kulturni potrebi Slovencev, ampak da je bila to politična koncesija. Tako je zablebetal tudi Rizzi o hrvatskem gimnaziju v Pazinu.

Največji »argument« Rizzi je bil seveda ta, da je Pazin italijansko mesto in da se je tjakaj postavil hrvatski gimnazij le v ta namen, da bi to mesto odvzeli Italijanom in jih oškodovali na njihovem »posestnem stanju«.

Pazin ni italijansko mesto. Če pa Rizzi trdi drugače, mi se ne bomo prepirali z njim in ga puščamo, naj le pobija dejstva in statistiko. Vsaka volitev v Pazinu govori, da mesto samo je dvojezično, dočim nam pravi zgodovina nedavnih časov, da je bilo to povsem hrvatsko mesto; o krajni občini pazinski pa pravi statistika, da biva v njej kakih — natčenih števk se ne spominjamo v hipu — 15.000 Hrvatov in okoli 1000 Italijanov! To so dejstva, ob katerih naj si gospod Rizzi le razbija svojo glavo, ako se mu zdi, da mu je to v čast.

Sicer pa ni res, da en učni zavod more raznaroditi kako mesto. Proti temu govoriti Ljubljana in Praga. Če ti dve mesti moreti prenašati celo vrsto nemških učnih zavodov, pa bi »italijanski« Pazin mogel tudi prenašati en hrvatski gimnazij, ne da bi se mu trebalo bati pohrvačenja. A jednega mu treba: treba mu namreč pogoja, ki ga ima n. pr. Praga. V Pragi je nešteto nemških šol, od vsučilišča pa do ljudske šole in otroškega vrta, ali Praga se vendar ne pomenjuje, pač pa postaja bolj in bolj češka. Ali češčina v Pragi je resnična, pristna ter ima globoke korenine v naravi, v resničnih etnografskih odnosih. Če ima laščina v Pazinu take korenike, se jej ni bati raznarodjenja in g. Rizzi se je zaletal v mlino na veter; če pa jih nima in je v nevarnosti, potem pa Pazin — ni italijansko mesto.

Tako je sladki gospod Rizzi, in nič drugače! — Na otepanje Italijanov radi tega, da se je hrvatski gimnazij zasnoval ravno v Pazinu in da se je s tem izvršil atentat na italijansko »posestno stanje«, je odgovor kratak in velja kakor bi bil pribit: to je jedini hrvatski gimnazij v vsej deželi, zasnovan je torej za vso deželo! Neizogibno potrebno je torej, da je v mestu, ki je povprečno najpristopnejše vsem deželanom. A to je ravno Pazin, ker je v srecu Istre!

V enem pogledu pa se je gospod Rizzi poboljšal, ali da je to povedal, je šel zopet na posodo k nemškemu govorniku. Kakor Nemei ne trde več naravnost, da slovenski gimnazij ne štajarskem ni kulturna potreba in zahtevajo le, naj ne bo ravno v Celju, tako tudi Rizzi ni več trdil absolutno, kakor so Italijani vedno trdili do sedaj, da hrvgimnazij v Istri ne bi bila kulturna potreba. Le v Pazinu da bi ne smel biti! Tu moramo prijeti Rizzi za vrat. Če priznava, da je hrvatski gimnazij kulturna potreba, mora priznati tudi potrebo, da je zavod ravno tam, kjer ima pogoje za življenje in vspevanje. A v tem pogledu je med vsemi hrvatskimi kraji Istre sedaj na prvem mestu ravno Pazin. Pa še nekaj mora priznati dr. Rizzi, ako je pošten in dosleden. Italijani zahtevajo na vse pretege čim najširšo avtonomijo v narodno-kulturnih stvareh. Dobro, prav imajo! Ali kar velja za njih, velja tudi za nas. Tudi mi moramo sami najbolje vedeti, kaj in kako prija našim kulturnim potrebam.

Rizzi je govoril tudi o »sdegno«, o indignaciji Italijanov radi hrvatskega gimnazija v Pazinu. Svobodno jim, če se hočejo zgražati nad božjo previdnostjo, ki je v Istri postavila tudi Slovence, in nad dobrim genijem, ki je Slovence dovel do tega, da so se začeli zavedati svojega dostojanstva in zahtevati svoje pravo! Pa še nekaj v zaključek. To nas sicer ne briga bližje, ker je bolj njihova italijanska rodbinska stvar. Ali če se že govori o »sdegno«, zakaj nam Rizzi nič ne govori o »sdegno«, ki faktično vlada v Rovinju ravno radi tega, ker so novi laški

realni gimnazij postavili v hrvatski Pazin mesto v laški Rovinju? G. Rizzi bi torej bolje storil, ako bi najprej skrbel, da bodo njih ital. lastni zavodi na pravem mestu.

»Celjsko vprašanje«. Vse novinstvo je bilo poročalo te dni, da so se bili v Celju sešli štajarski slovenski poslanci na posveto-vanje radi »celjskega vprašanja« ter da se je na tem sestanku pokazali popolno soglasje med njimi. Le tista gausoba, ki čuje na ime »Deutsche Wacht« se je oglašila z lažjo, da ni nič resničnega na tem sestanku, kakor da tudi to ni res, da bi med slovenskimi poslanci vladalo soglasje, ker klerikaleci da so za gimnazij v Mariboru. Tej laži celjske gausobe nasproti konstatuje »Südsteirische Presse« v danes došli številki: da se je rešeni sestanek res vršil in sicer dne 19. januarja, da med Slovenci vlada popolno soglasje in da tudi »klerikaleci« zahtevajo na vsaki način, da vsoprednice v Celju ostanejo, za mariborski gimnazij pa da bi bili le v tem slučaju, če bi bil isti popolen, z vsemi 8 razredi, in v vseh razredih se slovenskim učnim jezikom. Drugače pa so za to, da se na mariborskem gimnaziju ohranijo dosedanje razmere!

Včeraj je to »celjsko« vprašanje prišlo v razpravo v proračunskem odboru. Iz razprave bi bilo povdariti nastopne momente: soglasje Nemcev v zahtevi, da se vsoprednice v Celju odpravijo; odnehanje — resnično ali navidezno — nemških govornikov od prejšnjega intransigentnega stališča v toliko, da ne odklanjajo absolutno te »kulturne potrebe« Slovencev; energična izjava slov. posl. Robiča, s katero je zahteval od ministra jasnega in točnega odgovora; izjava čeških poslancev, da hočejo Slovenci poseči po skrajnih sredstvih in da jih bodo Čehi na tej akciji najodločneje podpirali in slednjič odgovor ministrov!

Ta poslednji pa ni bil ni posebno jaseen ni posebno točen. Izjavo ministrovo glede olajšav kandidatom, ki so svoje studije dovršili v Zagrebu, jevaljemo na »ugodno znanje«; ne tako izjave o »Celju«. Izjava, da bo vlada »stvarno« uvaževala to vprašanje, pušča odprto vazo, odločilno vprašanje: kako si vlada konstruira to »stvarnost«? Ali je bo odločilna kulturna stvar Slovencev, ali narodno-politična stvar Nemcev! Mi zahtevamo naj se ustreže našim kulturnim zahtevam, Nemei pa delajo iz tega očitno in ne da bi hoteli tajiti — narodno-politično stvar!! G. minister Hartel je izjavil, da ne more odgovoriti v imenu vlade in da hoče odgovoriti le v svojem imenu. Vendar pa je zagotovil, da bo vlada nevtralna in da se bo dala voditi le od stvarnih razlogov. Katera vlada še ni bila nevtralna — v besedah?! Po poklonu pa, ki ga je minister Hartel napravil — odjenljivosti Stürgkhovi, se bojimo, da vladina nevtralnost pade bržkone na narodno-politično nemško stran. Nič se ne bomo čudili, kakor se ne čudimo glasovom, ki trde, da je Stürgkhova resolucija prišla na dan v sporazumljenju z vlado.

Tržaške vesti.

Visoka gosta. Sinoči ob 9. uri sta dospela v naše mesto novoporočence, princ Oton Windischgrätz in soproga mu Elizabeta Marija. Na kolodvoru ni bilo nikakega vsprejema. Visoka gosta sta se odpeljala naravnost na Lloydov parnik »Hababurg«, na katerem se odpeljeta v Aleksandrijo.

Boj za Novi Sv. Anton v Trstu. Konečno so prišli na dan vsi oni tajni načrti, ki so jih toliko časa skrivno pripravljali na tržaškem magistratu in na našem škofijskem ordinarijatu.

Ta dva urada sta se sedaj popolnoma pobratila in udarjata složno po tržaških Slovencih. Znano je vsem, kako je za časa blagega škofa Šterka sedanji kapitulski monsig. Petronio organiziral vso italijansko duhovščino ter jo vodil v boj proti svojemu škofu in slovenskim vernikom. Sedaj, ko je prišel na vlado, pa postopa brezobzirno, kakor mu velja fanatično italijansko srce. Tu ne veljajo več cerkveni predpisi, niti avstrijski zakoni!

Grozen udarec je izvršil nad tržaškimi Slovenci v cerkvi Novega Sv. Antona. Ta cerkev, da-si jako velika, je bila vselej polna slovenskih vernikov. Slovenska božja služba je bila vedno sijajna.

Ali on, ki je n.izprosen nasprotnik slovenski molitvi, je odločil uničiti te slovenske pobožnosti in raniti tržaške Slovence naravnost v srce!

Kako je to izvršil?

Za slovenskega propovednika je nastavljal pri Novem Sv. Antonu najhujšega nasprotnika Slovencev — starega kapelana »Don« Pacor-j.

Ko se je to v Trstu izvedelo, zavrelo je na vseh straneh. Torej g. Pacor bo lomil Slovencev kruh sv. vere!

Mi nismo še pozabili, da je g. Pacor slovenski odpadnik in najhujši italijanski radikalec. Videli smo njegovo fotografijo, kjer je naslikan z dolgo brado z listom »Indipendente« v rokah. To je še iz onih časov, ko je bil dal slovo svojemu svečeniškemu stanu in prestopil med one »patrijote«, ki se zbirajo okoli »Indipendenta«. Tudi nismo še pozabili, da je g. Pacor v tržaški okolici vodil italijansko stranko v boj proti nam Slovencev, ter da je, kakor mestni svetovalec, sedel v mestni zbornici v klubu Žida Luzzata! Mi nočemo prinašati na dan njegovega privatnega življenja, a iznašamo na dan, kako on povsod nasprotuje našemu narodu ter brezobzirno pita Slovence s »ščavi«.

Gospodje na tržaškem ordinarijatu so torej dobro računali. Tako spode Slovence iz cerkve Novega Sv. Antona!

Rokovica nam je vržena in mi smo jo pobrali. Bodi torej — boj! Mi ne pustimo Novega Sv. Antona pod nobeno ceno. Vzdigiti hočemo vse orožje. Tudi bomo skrbeli, da se bo slišal naš boj na Dunaju in v Rimu. Po Trstu odmeva sedaj samo en klic: »Slovenci, vsi na krov!«

Nekaj za smeh. Komedijaši — kakor vedno. »Neue Freie Presse« je prinesla daljšo vest o nezadovoljnosti med Italijani. Par poslancev — mej tem tudi Rizzi — da hočejo odložiti mandate, da napravijo mesto radikalnejšim možem, ki zaprično — skrajno opozicijo proti vladi. To vest je posnel sinočnji »Piccolo«; danes pa se dela kakor da se je oddahnil, ker da je izvedel, da na tej vesti ni nič resnice.

Tu pa se prikazuje komedijaš. Meni namreč: »Vidite, kako nas uvažujejo, da celo »Neue Freie Presse« sledi nastopanju naših poslancev! Še nikoli nas niso tako!!«

Pametnemu človeku pač ne treba praviti, da so ono vest v »N. F. P.« poslali — Italijani sami!!

O tej najnoveji pajacadi nekoliko jutri.

Naše mestno gospodarstvo. Pišajo nam: Kakov red vlada v našem mestnem gospodarstvu, vidimo baš te dni, ko je zapalo nekoliko snega.

Včeraj popoldne je bilo naše mesto v takem stanju, da se je moralo studiti ne samo tujeem, ampak tudi vsem domačinom, ki smo sicer že vajeni marsičemu in imamo že precej utrjene želodec. Snežena godlja se je razlivala po vseh ulicah (izvzemši, seveda — Corso!) in ni ga bilo človeka, ki bi bil čistil, ali dal čistiti to nesnago! Kaj pa je bilo posebno v ulici del Pane, kjer je vse polno raznih lukenj in — jam! In pa v ulici Arcata, kjer so trotoarji v takem neredu, da je srečen oni, ki je iz teh ulic odnesel zdrave kosti!

Tako skrbje naši mestni »očetje« za varnost in zdravje svojih sosesčanov!

To, to, ogledjte si gospoda! Altrochè »Koper« in »Milje«!

Dijaška kuhinja — pozor! Velece-njeni čitatelji »Edinosti«! Se mari še kaj spominjate človeka, kateremu pravijo, da je oskrbnik dijaške kuhinje? Glejte, ta človek je v strašni nevarnosti. Mlad je še prime-roma, ali bati se je, da se mu kar čez noč pobelijo lasje, ali da ga doleti še kaka hujša nezgoda. Kako to? Ej, iz spanja ga je ravnokar vzdrnil bradati mož z naočniki. Neizproso moli nasproti listič z računom dijaške kuhinje. Iz tega lističa zijajo mu nasproti kakor zvite kače — kakor črne pošasti, kljukaste številke 147-77 (gld.) Uh! Človeka kar groza spreletava. Za toliko denarja so posnedli ti naši študentje — toliko je stroškov ob koncu januarja, a v tej blagajni: prav za prav, v tej preklamani razbiti škattli taka mizerija. Moji črni lasje, kako se mi smilite, kako vas bo škoda! Skrb vas pobeli, če vam ne celó izpodje korenike, da bo vaš gospodar s svojo plešasto glavo v strašilo ljudem. Ljudje božji, od daleč in od blizu, z različnimi mošajčki: se vam li ta človek nič ne smili? Ej srea in naste! Po vsej slovenski domovini je ljudem blage volje dobro znano, da gledé poštrevnosti za narodne potrebe

niste zadnji. Ali pozabili, pozabili ste revčak kar seveda ni čudno; saj mož je dremal. Toda glejte, vzdramil se je — one kljuko so ga vzdramile. Sedaj upa in se tolaži, da se ga spomnite tudi vi, kar je povsem dosledno. Res sicer, da se ta moja pesem — dovolite mi, da nadaljujem v prvi osebi — nekam čudno glasi v tem pustnem času, ki denar kar z žlico požira in je kakor da bi se vrana pačila letaje nad zeleno goščavo, v kateri se vse vprek razlega prijetno golčanje veselih ptičkov. Ali v očigled visokim številkam in revni blagajni, moramo z resnico na dan. A vi spoštovani rodoljubi in rodoljubkinje — v očigled dejstvu, da se stvar tiče naših revnih stradajočih in prezebajočih študentov, gotovo priskočite na pomoč žalostnemu junaku tega spisa.

Ponižno prosim

Francišek Guštin,
oskrbnik dijaške kuhinje.
Via Molin piccolo šte. 5. III. nad.
ali Via delle Poste vecchie št. 20, I. n.

Včerajsnji kostumni venček, ki so ga priredile naše vrle tržaške gospe in dražestne gospice v plemeniti namen, na korist naše družbe sv. Cirila in Metodija, razvil se je v krasen eleganten elitni ples! Čeprav se v letošnji pustni sezoni podi zabava za zabavo, čeprav se vije venček za venčkom, čeprav se vrti ples za plesom, to se je vendarle včeraj na tem plesu nabralo toliko odličnega občinstva, da nam je sree igralo zadovoljstva, vidé, da naš vrli slovenski svet ve ceniti poštvalnost in neumorno delo naših gospá in gospic za našo sveto družbo! —

Solnce veselja je ogrevalo vso družbo, zbrano v tesnih prostorih naše „čitalnice“, povsodi si videli le zadovoljnost... Veseli obrazi krog in krog; ni bilo videti tu ni težav ni nadlog, srečen je bil vsakdo; kdor pa ni bil — se je delal!

Za animirano zabavo skrbel je posebno „francoski doktor“ (dražestna Evelina), ki je zdravil po „postilon d' amour ju“ (gospica O. Dekleva) zadeta srca in — mošnjičke, iz katerih je izmamil marsikaki honorar za Ciril-Metodijevo nefrankirano pošto... Vsi naši protesti so bili brezuspešni, čeprav smo se za pomoč obrnili na „advokata v togi“ (gospica Črne). Ali to ogorčenost smo nehoté „ad acta“ deli, ko je „Narodni dom“ (gospica Pož.) apelirala na našo slovansko idealno sree in „tolsti“ realni žep! Videli smo tudi „Marijo Terezijo“ (gospa Maša), „Hrvačico cvetličarko v narodni noši iz Oseka“, „rusko seljakinjo“ (gospa Vinšek), „Marijo Antonijeto“ (gospica Strekelj), „Srbkinjo“ (gospica Modic), „Spanjolko“ (gospica M. Gregorič), „Špartanko“ (gospica Ivanka S.), „veslavko“ (gospica Gayer), „floro“ (g. ea Horak), „Carmen“ (g. ei Slavec, Rusajak), „piretko“ (g. ea Neth), „nagel“ (g. ea Raslič), dve seljanki v nar. noši iz otoka Čresa, (g. ei Kosovel), „eiganko“ (g. ea Henrich), „Marijo Antonijeto“ (g. ea Girtler) in „Japanko“ (g. ea Premru iz Gorice). — Nekostimirane dame in gospice imele so krasne plesne toalete, na katerih smo občudovali fini okus našega ženskega sveta, ker so bile posebno elegantne!

Četvorko je plesalo 40 parov; dvorana je bila tesna, jako tesna... še plesati skoro nismo mogli! Tudi v predvorani je bilo tako napolnjeno, da smo tudi takrat občutili, da dosedanja dvorana ne zadostuje več za večje plesne, in nehoté smo se zazibali v sladko misel, kako se bodo še le v „Narod. domu“ razvijali taki plesi!

H koncu izrekamo še enkrat splošno hvalo in zahvalo našim vrlim gospe in miljenim gospicam, ki so nam napravile tako vesel in krasen večer. Naj bi vzlasti tudi v bodoče tako složno delale, tako krepko napredovale in nas kmalu razveselile z drugimi enakimi plemenitimi zabavami!

Skrbljivemu odboru pa naj bo dovršeni včerajsnji ples v vspodbujna, da le s takim neumornim delom, podpiranjem naše svete družbe moramo malo po malo pridobiti — slovanski Trst!

Star fant.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija je podaril veleblagorodni gospod Mimbelli 50 K.

Štrajk Lloydovih kurilcev. Lloydovi kurileci so dne 24. januarja predložili upravnemu svetu Lloydja spomenice, v kateri so stavili razne zahteve glede olajšanja službe, oziroma skrajšanja delavnih ur. Uprava Lloydja je te zahteve odklonila in vsled tega so kurileci te dni stopili v štrajk. Med kurileci in upravo se sedaj vrše pogajanja, medtem pa je Lloydova družba že prvo potrebo

najela nekaj kurilcev vojne mornarice ter družih.

Drobne vesti. Odkuriljo je. Fran Antonini iz Italije, nadzornik v službi stavebnih podjetnikov Faceasoni, Galimberti in Piani, je včeraj, namesto da bi plačal delavcem, pobegnil z denarnim vred.

Noče biti v svoji domovini. Včeraj zjutraj je policijski oficijal Titz aretiral znanega nasilnika, 39 letnega Michelangela Bettio iz Italije, ker je mož izgnan iz države. Ta gost iz Italije je že večkrat bil aretiran in izgnan v Italijo, ali vsikdar se vrača v Trst in noče ostati v Italiji, da si je tam doli — ako smemo verjeti našim neodrešencem — vse najboljše in najlepše.

Mej čevljarji. 33 letni čevljar Rafael B., stanujoči v ulici Chiozza, in 32 letni čevljar Jakob F., stanujoči v ulici Farneto, sta si stara sovražnika. Če prideta skupaj, nastaja gotovo pretep med njima. Tako tudi včeraj. Radi neznanih vzrokov sta se včeraj spoprijela tako ostro, da sta po bitki oba morala na zdravniško postajo iskati si pomoči. Ali pobotala se nista in nevarnost vojne je ostala v permanenci.

Lepo je začel. 13-letnega Simona O. je dala včeraj hišina Ana B. aretirati, ker jej je odnesel kokoš. Policija je tega mladiča izročila starišem, češ, naj ga oni malo »namažejo«. In pa kokoš naj tudi plačajo.

Dražbe premičnin. V petek, dne 7. februarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled aarčbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Amalija 2, hišna oprava in glasovir; Vicolo San Vito 1, hišna oprava; ulica Manzoni 8, oprema v zalogi, moka ura in podobne; ulica Manzoni 8, oprema v zalogi in hišna oprava; ulica Giulia 29, hišna oprava; ulica Caserma 1, obleka. — Piazza Piccola 1, manu-fakturno blago, ob 11. uri predp.

Vremenski vestiti. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 1.5 ob 2. uri popoldne 3.7 C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.5 — Danes plima ob 8.33 predp. in ob 9.28 pop.; oseka ob 2.48 predpoludne in ob 2.54 popoldne.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah vabi na pustno veselico s plesom, katero priredi v nedeljo dne 9. februarja v stekleni dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah. Vapored: 1. Godba. 2. Ivan pl. Zajc: »Putnica Nikole Jurišića«, moški zbor. 3. Godba. 4. Josip Pavčič: »Same«, mešan zbor. 5. Godba. 6. »Šaljivi rokovanjski kvartet« (Gropa, Tonček, Raitguzen, Peter Toča in Krfendež), izvršujejo diletantje. 7. Godba. 8. H. Volarič: »Domovina«, moški zbor s tenor in bariton solo in spremljevanjem orkestra. 9. Godba. 10. I. Bartel: »Nos«, šaljivi moški zbor. 11. Godba. 12. D. Hostnik: »Dva gospoda, jeden sluga«, vesela igra s petjem v enem dejanju, izvršujejo diletantje. 13. Ples, ki traja do polnoči. Med točkami in k plesu švira vojaški orkester pešpolka št. 97. — Začetek točno ob 5. uri popoldne. Ustopnina na veselico za osebo 25 nvč., k plesu za gospode 50 nvč., za ženske 25 nvč., sedeži I. reda 20. nvč., II. reda 10 nvč.

K obilni udeležbi uljudno vabi

ODBOR.

Na znanje. Podpisana naznanjata vsem onim, ki povprašujejo po vabilih na sobotno maskarado, da se za to maskarado ne razpošiljajo vabila na osebe.

Povabljenega pa naj se smatra vsakdo, ki se hoče udeležiti te lepe plesne zabave. Isto velja za narodna društva.

ODBOR

pevskega društva »Kolo« in »Brivec«.

Slovansko pevsko društvo vabi svoje pevece za danes zvečer dne 6. t. m. na izredno pevsko vajo v »Del. podp. društvo« (ul. Molin piccolo).

Vstopnice za maskarado, ki se ima vršiti v nedeljo, dne 9. febr. so na razrodajo po sledečih lokalih:

»Trgovinska Kavarna«, »Delatsko podp. društvo«, »Tržaško podp. in bralno društvo«, gostilna »pri Francu«, tobakarna Lavrenčič, »Svetojakobska Čitalnica«, »Konsumno društvo pri sv. Jakobu«, »Slovanska čitalnica v Škedenju«, »Narodni Dom« pri sv. Ivanu, prodajalnica Stanko Godine na Vrdeli, »Konsumna krčma« v Rojannu, »Narodni Dom« v Barkovljah. — Lože se razprodajajo v »Trgovinski kavarni«. Za pojasnila se je obratiti do zastopnika »Zveze tržaške slovenske

mladine«, v »Trgovinski kavarni« od 8. ure zvečer naprej. Denarne svote je naslovljati na Josipa Zaidaršiča (poste restante).

Vesti iz ostale Primorske.

× **Huda nesreča** se je dogodila v Pazinu. 21-letni mladenič Fran Sestan je namreč streljal iz puške v proslavo poroke svoje sestre. Kakor se pa že to rado dogaja, se mu je puška razpočila in mu ranila roko tako hudo, da so ga morali prepeljati v tržaško bolnišnico, kjer so mu odrezali dva prsta desne roke.

× **Razpisana služba.** Na okrajnem sodišču v Buzetu je razpisano mesto kancelista. Prošnje je doposlati predsedništvu okrajnega sodišča v Rovinju do 15. dne meseca marca.

Brzjavna poročila.

Iz proračunskega odseka.

DUNAJ 6. (B.) Proračunski odsek nadaljuje razpravo o naslovu »srednje šole«. Poslanec Menger je kazal, v odgovor na neko opazko dra. Kramarja glede nemško-avstrijske kulture, na časten delež avstrijskih Nemcev na nemški kulturi in je obžaloval, da se slovanski zavodi čisto premeščajo v najdragocenejša mestna posestva Nemcev, kjer so tudi bojna in ne samo kulturna sredstva, dočim je na razpolago zadostno slovanskih in ne neznanih mest. Govornik je izražal moravške želje glede srednjega šolstva. Seja traja dalje.

Damat Mahmud paša obsojen na smrt. CARIGRAD 6. (B.) Damat Mahmud paša je bil in contumaciam obsojen na smrt.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 6. (B.) Reuterjeva pisarna javlja, da je imel ministerski predsednik, lord Salisbury, na lava istnem obelu, prirejenem od juniorjev konsortial-klubu, govor, v katerem je izjavjal, da ne more prav umeti, kaj je hotela doseči nizozemska vlada se svojimi predlogi. Saj ni imela nobenega pooblastila od sovražnikov in ti da so izjavljali soglasno, da so nje predlogi absurdni. Tega koraka nizozemske vlade si on ne more tolmачiti drugače, nego da so jo v to vspodbudili angleški prijatelji Burov. Mnogi ljudje bi hoteli, naj Anglija žrtvuje vse, da se le skrpa mir, ali pomisliti bi morali, da sedaj ni čas, ko bi smelo govoriti le čustvo. Anglija je zapričela delo, ki se mora izvesti, ona išče le pripoznanje pravice kralja Edvarda in varnost za državo. To jedino da zahteva za vse žrtve. Ali je še drugih važnih vprašanj. Anglezka pozicija v Irski je najvitalnejše vprašanje za državo. Ako bi se prizadevanja v tem pogledu izjalovila, bi prišla država v največjo nevarnost in to je veliko važnejše vprašanje, nego je južno-afriška vojna.

HAAG 6. (B.) Semkaj došla deputacija burških republik priznava dobre namene nizozemske vlade in jih ve tudi ceniti, kakor cenijo vsa prizadevanja za doseg takega miru, do kakoršnega imajo Buri pravico. Trditev, da odposlanei nimajo instrukcij in nobenega vpliva v Afriki, je neosnovana. Ko je bil v l. 1901. govor o mirovnihi pogajanjih, sti vladi južnoafriških republik jasno dokazali, da ne storite ničesar brez sveta Krügerjevega in odposlancev. Angleška vlada ve vse to. Ve, da se od tedaj ni ničesar zgodilo, kar bi moglo zmanjšati njihov vpliv. Odklonitev nizozemskih predlogov od strani angležke vlade ni presenetila odposlancev, marveč jih je utrdila v menenju, ki je tudi menenje bratov v južni Afriki, da sti bili namreč republiko od tistega hipa, ko je Anglija provocirala vojno, prisiljeni v boj. Anglija hoče Bure zatreti in v tej politiki Anglije se ni nič spremenilo, radi česar so morala ostati brezuspešna vsa prizadevanja za doseg miru.

Kar pa se dostaje prigovora angležke vlade, da bi potovanje odposlancev v Afriko in nazaj zahtevalo tri mesece, nas pouči prihodnost, da-li je to dobo smatrati za predolgo v interesu miru. (S tem hočejo reči, da bo vojna še dalje trajala. Op. ured.) Sestava angležske odgovora brani odposlanstvu Burov, da bi prosilo Anglijo za svobodno spremnico ali sicer kaj drugega.

Izjava.*)

Skrajno nerada se vtikam v afero svojega moža z gospico Zofko Kveder. Toda,

*) Za članke pod tem na lovom uredništvo le toliko odgovarja, kolikor zakon velevala.

ker gospica Kveder mojo rezerviranost v tej stvari izrablja proti mojemu možu in seli v prilog, primorana sem izjaviti sledeče:

Pred vsem se odločno zavarujem proti temu, da bi Zofka Kveder sodila o moji poštenosti, kakor je to storila v v svojem »Poslanem«, priobčenem v 27. številki »Slov. Naroda«.

Najodločneje zavračam gospice Zofke Kveder tamošnje zopetno vtikanje v razmerje med mojim možem in mano. To jo absolutno nič ne briga, zlasti od tedaj ne, ko sem jej naznanila, da so mej njo in mano pretrgane vsakršne prijateljske zveze, in to vsled neprestanega — rovanja proti mojemu možu in blatenju njegove osebe.

Nikakor nočem gospice Zofki Kveder pridacivati gostoljubja, ki ga je uživala v naši hiši, ter se le nerada dotikam te stvari. Ali ker me gospica Kveder brez potrebe izživlja v gori omenjenem »poslanem«, sem primorana potrditi, da je bilo njeno postopanje, kakor ga je oertal moj soprog v svojem »poslanem«, v resnici dokaj odurnejše.

Kar se tiče grožnje g. ee Kveder, da bo proti mojemu možu v javnosti izrabljala moja pisma, je to njena stvar. Vsakdo si izbira orožje, ki se mu zdi najprimernejše. Jaz se o teh osebnih stvareh nočem prepirati v javnosti, pač pa si poiščem, ako bo potrebno, zadostne zakonitimi potomi.

V Trstu, dne 4. februarja 1902.

Ivanka Klemenčič I. r.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
 z omejenim jamstvom
 naznanja slovanskemu občinstvu, da
 je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
 iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
 varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
 katera se nahaja
 v Trstu, Via Piazza vecchia
 (Rosario) št. 1.
 na de (sul strani cerkve sv. Petra).
 Konkurenca nemogoča, ker je blago
 iz prve roke.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva tržaška tovarna

za izdelovanje ogledal

Čiščenje, zaokroževanje, dekoriranje kristalo v in šip. Popravljanje pokvarjenih ogledal ter posrebrnjenje istih.

== Cene najugodnejše. ==

Aleksander Rocco - Trst.

Tovarna: Pisarna:
 ul. Sette fontane 35. ul. Gelsi 3/a.
 Telefon 941.

PASTIGL PROTI PRENDIN
 kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upa-
 danju glasu, itd. itd.
 zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
 Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-
 nikih, učiteljih itd.
 Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni
 v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
 kakor tudi po celi Evropi.
Škatljica stane 60 stotink.

Aleksander Levi Minzi
 Prva in največja tovarna pohištva
 vseh vrst.
 T R S T
 TOVARNA: ZALOGE:
 Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
 vogal (solsko postopje)
 Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
 Telefon št. 670.
 Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
 vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
 ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
 Predmeti postavio se na ba. obrod
 ali železnico 1777-0

100 do 300 goldinarjev
zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu
v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez
kapitla in rizika z razpečevanjem zak-
onito določenih državnih papirjev in srečk.
Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oester-
reicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.**

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v
sodih in buteljkah, fine pašne in dezertne vina na
debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in
konkurenčnih cenah.

Železna blagajna
srednje velikosti, čisto nova, izvrsten
izdelek iz tovarne Wiese se prodaja takoj
pod ceno in po jako ugodnih pogojih.

Proda se vino
opolo, črno dalmatinsko, Kaštelansko,
prve vrste, in po najnižjih cenah. Vsak
krčmar, kakor tudi posamezna družina
lahko dobijo iz svojih klet pod naslo-
vom: **Anton Mebada, veletrgovca v**

Citre svirati
poučuje proti malim zahtevam; na
razpolago so nekatere citre v dobrem
stanu in po nizki ceni. Naslov: ulica
Farneto 23, IV. nadst., vrata 19.

Proti malokrvnosti, za rekon-
valescente in v obče za vse šibke
osebe kakor tudi blede deklce
se priporoča

Ravasinijev
železnati kinin.
Sestavljen je iz racionalno izbranih
potrebni količin železa in delujočih
prvin kinina.
Steklenice po kron 1.20, 2.— in 3.60.
Vdobja se samo v
LEKARNI RAVASINI
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
Poštne pošiljave s povzetjem.

Intelligenten mladenič
išče službo pri kaki tukajšnji (ali tudi na de-
želi) večji trgovini, kakor praktikant; iz za-
četka tudi brez plače. Govori in piše tri
jezike. Pismene ponudbe, pod naslovom
»Stalno«, naj se pošljejo na upravnistvo »Ed-
nosti« — Trst.

PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Santo d'Angeli
TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).
Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne
trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za či-
ščenje parketov, metelj, metlic, ščetk od perja,
palic za iztolči prah.
Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov,
listnic, novčark, mošnjičkov itd.
Vse po jako nizkih cenah.
V prepričanje se prosi blagohoteu obisk.

Varstvena znamka: **SIDRO.**
LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano izvrstno, bolečine blažeče
mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
po 2 K po vseh lekarnah.
Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega
domačega zdravila naj se pazi edino le na
originalne steklenice v zavrtki z našo var-
stveno znamko „**SIDRO**“ iz Richterjeve
lekarne in le tedaj je gotovo, da se
sprejme originalni izdelek.
Richterjeva lekarna pri stari levu v Pragi
Elizabetine ulice 5.

Dr. Rosa Balsam **Praško domače zdravilo**
iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi
je že več kakor 30 let obče znano domače
zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z
redno uporabo istega se prebavljanje krepi
in ohrani.
Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.
je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
mače zdravilo, katero varuje in ohrani
rane čiste, vnetje in bolečine olajša
in hladi.
V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti
6 nvč. več.
varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno polo-
ženo varstveno znamko.
Glavna zaloga:
Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran 203, v gal Nerudove ulice.
Vsakdanje poštne razpošiljanje.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg,
P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

SREČA TUKAJ.
Spodaj označeni krasni predmeti:
33 komadov „franko“ samo za gl. 3.30
se vdobijo toliko časa, dokler zaloga traja, naravnost od
J. WANDERER, tovarna za ure, Krakov, Stradom 2
vdobijo se
nikaka stenska ura! nikake igrače!
samo rabljivi predmeti od niklja, double pozlačenih in od pristnega srebra s pečatom c. kr.
puncovnega urada.
1 nikeljasta rem. žepna ura, 54 ur idoca, jamčena za dober tek.
1 podoba cesarja Fran Josipa I. ali Njeg. svetosti papeža, tudi socialistična na pokrovec ure.
1 mošnjiček od usnja za to uro.
1 verižica od niklja ali pozlačena z lepim naveskom.
1 jako fino žepno ogledalo, okovano, dvojna šipa.
1 par finih gumbov od dublila zlata, patentovani.
6 parov „za ovratnike in prsnike z podlago od biserne matice.“
1 elegantna skatlija za cigare ali cigarete.
1 par uhanov od pristnega srebra s skatljico.
1 kratavna spila od „za gospode ali dame.“
1 prstan „za gospode ali dame.“
15 razglednic iz Krakova, Prage ali Dunaja.
Brezplačno in franco
pošljem moj velik ilustrirani cenik od ur in dragocenosti. — Ta garnitura velja mesto srebrnega prstana
z enim zlatim prstanom od 14 karatov gld. 5.50.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN
iz lastnih kletij
in
ISTRSKI TERAN,
ki se toplotno priporoča družinam, gosp. krčmar-
jem in restavracijam.
Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.
Prvo primorsko podjetje za
razpošiljanje in prevažanje pobištva
Rudolf Exner
Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.
Telefon 847.
Specijalno bavljenje za inmagaciniranje
pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na
najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-
danje in prevažanje pohištva po železnici in
morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor
tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici
s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše
konstrukcije.
Sprejemanje posameznih kćčkov, za-
bojev, košev itd. za inmagaciniranje.
Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in
kamor si bodi.

Gostilna „Al Transwaal“.
prej »Antico Gobbo« Via dello S
(nasproti Drejevi pivovarni)
Podpisani priporoča I. vrste istrska, vi-
pavska in dalmatinska vina, rečak, kraški
teran, Opolo, prosek, nadalje Breherjevo
pivo, Plzensko in Spaten v botiljkah.
Domača kuhinja vedno pripravljena.
Kroglišče. Svojim rojakom se toplotno pri-
poroča
Fran Benčič, krčmar.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih:
Sport & Salon najelegančnejši, najboga-
tejši na vsebini, v visokih
in odličnih krogih, v družini in javnih lokalih
tu in inozemstva najbolj razširjeni nemški dru-
žinski list, ki vsprejema rodniška, društvena,
umetniška in športna poročila brezplačno.
Izhaja vsako soboto.
Naročiti se more z vsako številko
in stane na leto:
navadna izdaja K 24-24 Mk. posamezno 50 st. 50 Pf.
luksna „ 40-40 Mk. „ 1 K 1 Mk.
krasna „ 100-100 Mk. „ 2 K 2 Mk.
Posamične številke proti plačilu v znakah.
Uredništvo in uprava: Dunaj, IV., Plösslgasse 1.

Tvrška Schivitz & Co v Trstu
inženjerja Živica se priporoča svojim rojakom. Pro-
daja stroje in orodje za kmetijstvo in obrtništvo in
vse dotične predmete najboljše sestave in izdelitve po
najnižjih cenah. Posebno priporoča svoje nepreneh-
ljive stikalnice za grozdje, tropine in sadje, svoje
dobro znane škropilnice proti peronospori in drugim
sadnim boleznim in mrčesom, brentače „Emerje“, la-
gleje in trdnje od lesenih in železnih. Izdeluje načrte
in tudi izvršuje dela vodovodov, vodnjakov, cest,
mlinov in drugih industrijskih podjetij. Popravlja
tudi stroje.
Bogata njena zaloga in pisarna nahaja se na vogl
ulice Ghega in Trgovinske ulice.
Lahoni nas bojkotirajo
Nemci Nemce podpirajo
Slovani mi trpimo.

„Andemo de Franz“
krčma
v ulici Geppa št. 14.
Toči vina prve vrste:
Bela vipavska „ liter po 36 kr.
Črna istrska „ „ 36 „
Istrski refošk „ „ 48 „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-
skimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.
Družinam se pošilja na dom od 10 litrov
naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr.,**
črno istersko liter po 28 kr.
Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem
vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.
Josip Furlan, lastnik.

Po nizki ceni.
Via Nuova, nasproti lekarne Zanetti.
Velikanski izbor
naočnikov in malih očal najnovejše
in najmodernejših oblike
z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala
o nikeljastih, jeklenih, zlatih in srebrnih
okovih, zdravniško predpisani od 25 nč. naprej.
Velikanski izbor daljnogledov
za gledališčn, kraje in morje z akromatičmi
lečami, kakor tudi barometrov, termometrov
za meriti vročino človeke ali zraka od 35
nvč. naprej.
Izbir povekševalnih leč
in velikanski izbor modernih lornjet (očala
rocam za ženske) od 1 gld. naprej.
Prodaja na debelo razprodajalcem.
Cene jako ugodne. — Sprejemajo se poprave

**Odlikovan z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnami**
Fran Hlavaty
ulica Giulia št. 1/A.
Obuvala po angleškem in francoskem
vzorcu izdeluje po meri cenj. damam
in gospodom kakor tudi za otroke. Delo
okusno in trpežno.
Popravljanje starega obuvala.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
tvrške
EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 34.
nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V pro-
dajalnici ima tudi zalogo perila za
delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
Izbir boljših in navadnih snovij.
VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.

Izza mnogo let
preskušeno domače
zdravilo
Frana Wilhelm
lekarnarja
Na razstavih odli-
kovan se zlatimi
kolajnami
c. in kr. dvornega zalagatelja
Neukirchen, spodnje avstrijsko.
Fran Wilhelmov odvajajoči čaj
Zavitak K 2.— Poštni zavitek 15 zavitev K 24.
Wilhelmov želiščni sok
1 stekl. K 2.50. Poštna pošiljatev 6 stekl. K 10.
C. in kr. priv.
Wilhelmova tekoča maža „Bassorin“
1 skatlija K 2. Poštna pošiljatev 15 kom. K 24.
Wilhelmov obliž
1 skatlija 80 stot. 1 ducat skatlije K 7.—
5 ducatov skatlije K 30.—
Poštne pošiljave franko zaboj v vse avstro-ogerske
postaje.
Vdobja se v mnogih lekarnah v znanih originalnih paketih,
kjer jih pa nimajo se pošiljajo.

Važno oznanilo!
Podpisani smatrajo si v dolžnost javiti
slavnemu občinstvu, da so **dalmatinska**
črna, bela, Opolo in **istrska vina**, ki se
prodajajo v njihovi zalogi v Trstu, ulica
delle Legna št. 6 (v dvorišču), analizovana
in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda
za kemično analizovanje, ovlaščena
od c. kr. avstrijskega ministerstva
za notranje stvari. Zato se stavlja na
vse sode in boteljke kontrolna in garancijska
znamka za pristnost vina. To določbo je
izdalo visoko c. kr. ministerstvo za notranje
stvari radi pregostega kvarjenja vina, ki
stavlja v resno nevarnost ljudstvo.
Kdor si torej vkupi vino v naši zalogi,
je gotov, da se v njem ne nahaja drugih
snovij, nego da je vino čisto in naravno, da
se sme z mirno vestjo dati bolnikom in
in konvalescentom, v sled česar se mora za-
hvatati vedno le garancijsko znamko.
Z vsem spoštovanjem
Braća Buj,
Split-Trst.

Spoštovane slovenske gospodinjice!
Zahtevajte pri svojih trgovcih
ново
Ciril-Metodijevo
cikorijo.